

Waarom een gemeentebreed ondernemersfonds van waarde kan zijn voor de zorgsector in Meierijstad

De zorgsector in Meierijstad is divers en onmisbaar. Van woonzorgcomplexen en thuiszorgorganisaties tot huisartsenpraktijken, paramedische zorg, welzijnsorganisaties en andere zorgvoorzieningen: samen dragen zij zorg voor gezondheid, welzijn en kwaliteit van leven van inwoners. De sector staat echter onder grote druk door personeelstekorten, stijgende kosten, toenemende zorgvraag en snelle technologische ontwikkelingen.

Een gemeentebreed ondernemersfonds kan voor de zorgsector een aanvullend en ondersteunend instrument zijn om deze uitdagingen gezamenlijk aan te pakken — zonder dat dit ten koste gaat van de zorg en ondersteuning van cliënten / patiënten.

Eén fonds voor gezamenlijke vooruitgang

Het fonds werkt vanuit het principe “*What’s in it for us?*” in plaats van “*What’s in it for me?*”. Dat betekent: collectieve investeringen die héél Meierijstad sterker maken, zoals:

- versterking van het vestigingsklimaat
- behoud van bedrijven, voorzieningen en werkgelegenheid
- ondersteuning van een bloeiend verenigingsleven
- intensivering van de samenwerking tussen de verschillende sectoren en met het onderwijs
- iedere eigenaar en gebruiker van een niet-woning (volgens de gemeentelijke belastingen) draagt bij

Oplossingen voor de uitdagingen die bij ondernemers spelen liggen niet alleen binnen de sector, maar juist in de breedte, door samenwerking met andere sectoren kunnen oplossingen worden gevonden en nieuwe kansen worden verzilverd.

Een gemeentebreed fonds maakt het mogelijk:

- om projecten te financieren die anders niet van de grond komen
- om tijd vrij te maken voor samenwerking (coördinatie, organisatie, vrijwilligersondersteuning)
- om te investeren in collectiviteit en leefbaarheid binnen kernen, wijken en buitengebieden.

Geen zorggeld weg van patiënten, maar investeren in randvoorwaarden voor goede zorg en ondersteuning

Zorginstellingen zijn terecht zuinig op hun middelen: zorgbudgetten zijn bedoeld voor directe patiëntenzorg. Een ondernemersfonds richt zich nadrukkelijk niet op zorginhoud, maar op de randvoorwaarden die goede zorg mogelijk maken, zoals:

- personeel, arbeidsmarkt en onderwijs
- technologie en innovatie
- verduurzaming en betaalbare huisvesting
- samenwerking met andere sectoren
- maatschappelijke verbinding en preventie

Door deze randvoorwaarden collectief te organiseren en te financieren, ontstaat juist meer ruimte voor zorgprofessionals om hun werk goed te doen.

Samenwerking met andere sectoren als hefboom voor betere zorg

De zorgsector kan steeds minder zelfstandig opereren. In veel gemeenten blijkt dat juist samenwerking met andere sectoren grote voordelen oplevert:

- Bedrijven op bedrijventerreinen: aandacht voor vitaliteit van werknemers, mantelzorg, inzet van zorgtechnologie
- Centrumgebieden en horeca: ontmoetingsplekken, dagbesteding, sociale inclusie
- Buitengebied (recreatie en agrarische bedrijven): herstellzorg, rustplekken, dagprogramma's
- Sport: beweging, preventie, revalidatie
- Cultuur: mentale gezondheid, zingeving, ontmoeting
- Onderwijs: instroom van personeel, bijscholing, zorginnovatie

Een gemeentebreed ondernemersfonds maakt het mogelijk om deze sector-overstijgende samenwerkingen structureel te organiseren, in plaats van afhankelijk te zijn van losse projecten of subsidies.

Inspelen op de zorg van morgen: technologie, data & AI

De zorgsector staat aan de vooravond van grote veranderingen:

- toenemende zorgvraag door vergrijzing
- schaarste aan personeel
- snelle ontwikkeling van zorgtechnologie
- inzet van data & AI voor planning, monitoring en preventie

Via ondernemersfondsen elders in het land zijn zorginstellingen betrokken bij gezamenlijke initiatieven zoals:

- data-platforms voor betere afstemming tussen zorg, welzijn en gemeenten
- AI-toepassingen voor planning, triage en ondersteuning van zorgprofessionals
- gezamenlijke pilots met technologiebedrijven en onderwijsinstellingen
- kennisdeling over digitale zorg en hybride zorgmodellen
- inzet technologie t.b.v. preventie
- inzet technologie t.b.v. vermindering inzet professionals (bijv. zorg op afstand)

Door collectief te investeren in deze ontwikkelingen, wordt innovatie betaalbaar en toepasbaar — zonder dat iedere zorginstelling dit zelf hoeft te dragen.

Arbeidsmarkt: samen werken aan instroom, behoud en vitaliteit

Personeel is dé grootste uitdaging in de zorg. In andere gemeenten wordt het ondernemersfonds ingezet voor:

- gezamenlijke wervingscampagnes met andere sectoren
- leer-werktrajecten met onderwijs en bedrijven
- regionale opleidingsprogramma's
- huisvesting voor zorgmedewerkers
- programma's voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid

- in samenwerking uitwisselings-, doorstroom- en re-integratiemogelijkheden vergroten

Samenwerking met bedrijven op bedrijventerreinen, onderwijsinstellingen en sportorganisaties versterkt de aantrekkelijkheid van de zorg als werkgever en verlicht de druk op individuele instellingen.

Duurzaamheid en energie: kosten beheersen, middelen vrijspelen

Zorgvastgoed is energie-intensief. Via ondernemersfondsen in andere gemeenten zijn zorginstellingen betrokken bij:

- gezamenlijke energiescans
- collectieve inkoop van verduurzamingsmaatregelen
- pilots met opslag en netontlasting
- kennisdeling over circulair bouwen en beheer

Dit leidt tot lagere energielasten, waardoor meer middelen beschikbaar blijven voor zorgverlening.

Zorg als onderdeel van brede welvaart en leefbaarheid

Zorginstellingen zijn belangrijke ankerpunten in buurten en kernen. Via ondernemersfondsen worden zij betrokken bij:

- leefbaarheidsprojecten
- ontmoetingsplekken en preventieve zorg
- ondersteuning van mantelzorg
- sociale en maatschappelijke initiatieven

Dit versterkt niet alleen de positie van de zorgsector, maar draagt ook bij aan gezondere, veerkrachtigere gemeenschappen.

Organisatie en zeggenschap

De middelen worden door de gemeente overgemaakt naar een onafhankelijke stichting of vereniging, bijvoorbeeld de (nog op te richten) Stichting Ondernemersfonds Meierijstad. Die stichting:

- heeft een bestuur dat representatief is voor de lokale ondernemers en instellingen
- werkt met gebiedsgerichte trekkingsrechten (bijvoorbeeld bedrijventerreinen, kernen en buitengebied. Alle andere indelingen zijn mogelijk en worden bepaald door de partijen zelf)
- legt jaarlijks verantwoording af over de inkomsten en uitgaven aan de deelnemers en aan de gemeente.

Per trekkingsgebied wordt besloten over de voor dat trekkingsgebied beschikbare middelen. De organisaties die bijdragen beslissen dus zelf over de inzet van de middelen. Een ondernemersfonds wordt gebouwd op bestaande collectieven die de regie nemen in hun trekkingsgebied. Het bestuur van de Stichting doet de feitelijke betalingen. De gemeenteraad stelt alleen de OZB-verordening en de samenwerkingsovereenkomst vast.

Zie voor meer informatie: www.ondernemersfondsmeyerijstad.nl

Voorbeelden van concrete, vernieuwende initiatieven die met (of dankzij) een gemeentebreed ondernemersfonds zijn opgezet

Zorg × bedrijven: regionale vitaliteits- en mantelzorgprogramma's

- Wat: Via gemeentebrede ondernemersfondsen zijn programma's ontwikkeld waarin:
 - Zorginstellingen
 - grote werkgevers op bedrijventerreinen
 - arbodiensten en welzijnsorganisatiessamen investeren in preventie, vitaliteit en mantelzorgondersteuning.
- Voorbeelden van activiteiten:
 - gezamenlijke mantelzorgloketten voor werknemers
 - trainingen voor leidinggevenden
 - doorverwijzing naar zorg en welzijn
- Waarom een ondernemersfonds nodig was:
 - Mantelzorg raakt meerdere sectoren tegelijk
 - Geen enkel domein voelde zich "eigenaar"
 - Het fonds financierde coördinatie en infrastructuur.
- Meerwaarde:
 - Minder uitval van personeel (ook in de zorg)
 - Betere balans werk-zorg
 - Preventie → minder druk op zorg

Zorg × onderwijs × bedrijven: regionale zorginnovatie-labs

- Wat: Zorginstellingen participeren in zorginnovatie-labs waarin samen met:
 - MBO/HBO/WO
 - Technologiebedrijven
 - Ondernemersverenigingenwordt gewerkt aan:
 - Zorgtechnologie
 - AI-ondersteuning
 - Procesinnovatie
 - hybride zorgmodellen
- Waarom een ondernemersfonds nodig was:
 - Onderzoek en pilots vallen buiten reguliere zorgbudgetten
 - Fondsmiddelen werden ingezet voor experimenten en opschaling
- Meerwaarde:
 - Snellere implementatie van technologie
 - Tijdswinst voor zorgverleners
 - Betere kwaliteit en toegankelijkheid van zorg

Zorg × centrumgebieden & horeca: dagbesteding en sociale inclusie

- Wat: Samenwerking tussen:
 - Zorginstellingen
 - Horeca
 - Winkels
 - culturele instellingen

voor:

- dagbesteding in de stad
- begeleid werken
- ontmoetingsplekken
- dementievriendelijke centra
- Waarom een ondernemersfonds nodig was:
 - Zorginstellingen en ondernemers dragen elk een deel van de kosten
 - Het fonds financierde begeleiding, training en coördinatie
- Meerwaarde:
 - Nieuwe dagbestedingsplekken
 - Minder eenzaamheid
 - Betere integratie van zorg in de samenleving

Zorg × cultuur: mentale gezondheid en herstel

- Wat: Culturele instellingen werken samen met zorg en welzijn aan:
 - cultuur op recept
 - herstelprogramma's
 - creatieve dagbesteding
 - mentale gezondheidstrajecten
- Waarom een ondernemersfonds nodig was:
 - Preventieve zorg valt vaak tussen wal en schip
 - Fondsmiddelen maakten structurele programma's mogelijk
- Meerwaarde:
 - Lagere zorgvraag op termijn
 - Betere mentale gezondheid
 - Minder druk op gespecialiseerde zorg

Zorg × sport: preventie en revalidatie buiten de zorginstelling

- Wat: Samenwerking tussen:
 - Zorginstellingen
 - Sportverenigingen
 - Fysiotherapie
 - Gemeenten
- voor:
 - beweegprogramma's
 - revalidatie in de wijk
 - valpreventie
 - leefstijlinterventies
- Waarom een ondernemersfonds nodig was:
 - Sportverenigingen hebben beperkte middelen
 - Zorg heeft geen ruimte voor organisatiekosten
 - Het fonds verbond beide werelden
- Meerwaarde:
 - Preventie → minder zorgkosten
 - Sneller herstel
 - Betere kwaliteit van leven

Zorg × buitengebied: herstellzorg, rust en respijtzorg

- Wat: Zorginstellingen werken samen met:
 - Recreatiebedrijven
 - agrarische ondernemers
 - landschapsorganisaties
- aan:
 - *herstellzorg*
 - *respijtzorg*
 - *rust- en herstellplekken*
 - dagprogramma's in het groen
- Waarom een ondernemersfonds nodig was:
 - Niet-reguliere zorgvormen
 - Investerings in locaties en begeleiding nodig
- Meerwaarde:
 - Ontlasting van intramurale zorg
 - Positieve gezondheidseffecten
 - Nieuwe zorgconcepten

Energie & vastgoed: zorginstellingen ontlasten via collectieve verduurzaming

- Wat: Zorginstellingen doen mee aan:
 - gezamenlijke energiescans
 - collectieve inkoop
 - pilots met opslag en netontlasting
 - kennisdeling
- Waarom een ondernemersfonds nodig was:
 - Zorgbudgetten mogen niet worden gebruikt voor grote investeringen
 - Het fonds financierde voorbereiding en collectieve aanpak
- Meerwaarde:
 - Lagere energiekosten
 - Meer geld beschikbaar voor zorg
 - Duurzamer vastgoed

Een gemeentebreed ondernemersfonds maakt voor de zorgsector mogelijk:

- meerjarige investeringen buiten zorgbudgetten
- innovatie en technologie zonder extra druk op zorgprofessionals
- samenwerking met andere sectoren die zorg verlichten
- preventie en welzijn, waardoor zorgvraag afneemt
- betere randvoorwaarden voor goede zorg